

TÜRKİYE'DE SURİYELİLERE YÖNELİK TOPLUMSAL MESAFE

GÖÇ POLİTİKALARI
Uygulama ve Araştırma
MERKEZİ

Ankara
2019

**GÖÇ POLİTİKALARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ**

About MPC

The Migration Policy Center (MPC) of Ankara Yıldırım Beyazıt University was established in 2015 for monitoring and following migration and human mobilities, designing and conducting research and projects on the area and publishing reports.

GPM Hakkında

Göç Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (GPM) 2015 yılında Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi bünyesinde göç ve insan hareketliliklerini izlemek, takip etmek; bu konularda araştırmalar, projeler hazırlamak, yürütmek ve raporlar hazırlamak üzere kurulmuştur.

Dr. Öğr. Üyesi Ali Zafer Sağıroğlu

İbrahim Halil Yılmaz

Dilek Taşar

Esra Kuru

Özge Çakmak

Mail Çıngı

Muhammet Ekici

Ramazan Ünsal

Grafik Tasarım

Nurgül Yılmaz

AYBU MPC

2018©All Rights Reserved. No part of this report may be reproduced, copied or transmitted in any form or by any means, electronic or printed, without the permission of the Migration Policy Center. The views expressed in this report are the author's own and do not necessarily reflect the Center's stance or policy.

AYBÜ GPM

2018©Tüm Hakları Saklıdır. Göç Politikaları Merkezinin izni alınmadan kısmen veya tamamen elektronik veya basılı olarak çoğaltılamaz, dağıtılamaz ve yayınlanamaz. Raporda belirtilen görüşler yazara aittir ve Merkez'in görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

ISBN '978-605-4929-14-6'

Atıf için:

Sağıroğlu, A. Z., Yılmaz, İ. H., Ünsal, R., Taşar, D., Kuru, E., Ekici, M., Çıngı, M. ve Çakmak, Ö. (2019). Türkiye'de Suriyelilere yönelik toplumsal mesafe. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Göç Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi. Ankara.

**GÖÇ POLİTİKALARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ**

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

AYBÜ Göç Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezinin (GPM) yürüttüğü Türkiye'de Suriyelilere Yönelik Toplumsal Mesafe başlıklı bu araştırma Haziran-Temmuz 2017 tarihleri arasında Ankara, Gaziantep ve Uşak illerinde 632 kişinin katılımıyla gerçekleştirildi. Araştırmacılar tarafından bilimsel yöntem ve tekniklere dayalı olarak geliştirilen soru formları yardımıyla yerli halktan toplanan verilerden onların konuya bakış açısı betimlenerek durum tespiti yapılmıştır. Türkiye'deki Suriyelilerin sorunlarını Türk toplumunun gözünden okumanın gerekliliğinden hareketle bu çalışmanın odağı

Türkiye'de Suriyelilere yönelik toplumsal mesafeyi tartışmaktır.

Teorik tartışmaların yer almadığı bu çalışmada sahadan toplanan verilerin değerlendirilmesine öncelik verilmiştir. Dolayısıyla bu çalışmanın son derece dinamik ve yükü oldukça ağır olan Suriyeliler meselesine sınırlılıkları ölçüsünde katkı sunması amaçlanmaktadır. Ayrıca bu çalışmayla elde edilen bulguların, geliştirecekleri politikalar hususunda karar vericilere yol gösterici olması da önemli bir hedef olarak görülmektedir. Son olarak çalışmanın Türkiye'de birlikte yaşamın anahtarı olarak görebileceğimiz barış ve huzur iklimine de katkı sunması umulmaktadır.

Katılımcıların demografik özelliklerinin özetlendiği tablo ile başlayan rapor, sahadan toplanan verilerin tablolar halinde aktarıldığı ve betimlendiği 5 tema ile bulguların özetlendiği ve yorumlandığı sonuç bölümlerinden oluşmaktadır.

Araştırma verilerinin toplanması sürecinde aktif rol üstlenen Esra Kuru, Mail Çıngı, Özge Çakmak ve Dilek Taşar'a; tabloların düzenlenmesine destek sağlayan Muhammet Ekici ve Ramazan Ünsal'a; verilerin betimlenmesi, bulguların ortaya çıkarılması ve çalışmanın raporlanmasını birlikte gerçekleştirdiğim GPM personeli İbrahim Halil Yılmaz'a sonsuz teşekkürler. Son olarak Suriyeliler hakkındaki değerli görüşlerini bizlerle paylaşan katılımcılara teşekkürü bir borç bilirim.

Dr. Öğr. Üyesi Ali Zafer SAĞIROĞLU
GPM Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	3
İÇİNDEKİLER	4
1. KATILIMCILARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMLARI VE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ	5
2. SURİYELİ BİRİYLE YAKINLIK/İLGİ DERECEŚİ	7
3. SURİYELİLERE İLİŞKİN BİLGİ KAYNAKLARI	9
4. SURİYELİLERE YARDIM ETME SIKLIĞI	11
5. SOSYAL MESAFE	12
6. SURİYELİLERE YÖNELİK ÖNYARGI İFADELERİ	21
BULGULAR VE YORUM	35

GÖÇ POLİTİKALARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ

1. KATILIMCILARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMLARI VE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Araştırma kapsamına dahil edilen katılımcılar Türk vatandaşı olup, onların illere göre dağılımları ve demografik özellikleri aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

	ANKARA		GAZİANTEP		UŞAK		TOPLAM	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%
Kadın	104	42,1	93	35,1	68	56,7	265	41,93
Erkek	143	57,9	172	64,9	52	43,3	367	58,07
Toplam	247	100,0	265	100,0	120	100,0	632	100
Yaş	f	%	f	%	f	%	f	%
- 17	5	2,0	19	7,2	4	3,3	28	4,4
18-29	118	47,8	114	43,0	24	20,0	256	40,5
30-39	51	20,6	83	31,3	35	29,2	169	26,7
40-49	44	17,8	35	13,2	25	20,8	104	16,5
50-59	18	7,3	11	4,2	15	12,5	44	7,0
60+	11	4,4	3	1,2	17	14,2	31	4,9
Toplam	247	100,0	265	100,0	120	100,0	632	100
Meslek	f	%	f	%	f	%	f	%
Ev Hanımı	13	5,3	31	11,7	27	22,5	71	11,2
İşçi	38	15,4	70	26,4	15	12,5	123	19,5
Memur	22	8,9	30	11,3	16	13,3	68	10,8
Serbest Meslek	52	21,1	56	21,1	14	11,7	122	19,3
Öğrenci	51	20,6	48	18,1	11	9,2	110	17,4
İşsiz	13	5,3	7	2,6	9	7,5	29	4,6
Diğer (Doktor, Öğretmen, Avukat vb.)	58	23,5	23	8,7	28	23,3	109	17,2
Toplam	247	100,0	265	100,0	120	100,0	632	100,0
Gelir Düzeyi	f	%	f	%	f	%	f	%
Asgari Ücret Altı	24	9,7	43	16,2	13	10,8	80	12,7
Asgari Ücret-1999	34	13,8	71	26,8	17	14,2	122	19,3
2000-2999	53	21,5	44	16,6	31	25,8	128	20,3
3000-3999	57	23,1	42	15,8	25	20,8	124	19,6
4000-5999	43	17,4	43	16,2	20	16,7	106	16,8
6000 +	36	14,6	22	8,3	14	11,7	72	11,4
Toplam	247	100,0	265	100,0	120	100,0	632	100,0

“Türkiye’de Suriyelilere Yönelik Toplumsal Mesafe Araştırması” 3 ilde (Ankara, Gaziantep ve Uşak) 632 kişi ile Haziran-Temmuz 2017 tarihleri arasında uygulanan anketlerden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. Çeşitli yaş, meslek, gelir düzeyi ve eğitim durumları dikkate alınarak örnekleme dâhil edilen çalışma grubuna ilişkin veriler aşağıda belirtilmiştir.

Ankara’da 247 kişiden elde edilen veriler incelendiğinde cinsiyet değişkenine ilişkin oranların kadınlarda %42,1 (104 kişi) ve erkeklerde %57,9 (143 kişi) olduğu görülmektedir. Gaziantep’teki cinsiyete göre katılımcı oranları %31,1’i (93 kişi) kadın, %64,9’u (172 kişi) erkek olmak üzere toplam 265 kişidir. Uşak’ta ise toplam 120 kişiden elde edilen verilere bakıldığında bu oranın kadınlarda %56,7 ve erkeklerde %43,3 olduğu görülmektedir.

Yaş değişkenine ilişkin veriler incelendiğinde 18 yaş altı ve 60 yaş üstü grupların diğer gruplara göre sayıca daha az oldukları görülmektedir. Tablo, katılımcıların daha çok genç ve orta yaş gruplarından oluştuğunu göstermektedir. Katılımcıların yaş değişkenine göre dağılımlarının üç ilde birbirine yakın olduğu görülse de ileri yaş grubu kategorilerinde (50-59, 60+) yer alan katılımcıların Uşak’ta daha fazla olduğu görülmektedir.

Meslek değişkeninde Ankara’da en fazla katılımcının %23,5 ile diğer (doktor, öğretmen, avukat vb.) grubunda olduğu görülmektedir. Bu grubu %21,1 ile serbest meslek, %20,6 ile öğrenci, %15,4 ile işçi, %8,9 ile memur, %5,3 ile ev hanımı ve %5,3 ile işsiz kategorileri takip etmektedir. Gaziantep’te %26,4 (70 kişi) işçi, %21,1 (56 kişi) serbest meslek, %18,1 (48 kişi) öğrenci, %11,7 (31 kişi) ev hanımı, %11,3 (30 kişi) devlet memuru, %8,7 (23 kişi) diğer kategorisi (öğretmen, doktor, avukat gibi) ve %2,6 (7 kişi) ile işsiz kategorilerinden oluşmaktadır. Uşak’ta ise katılımcıların %23,3’ünün diğer (Doktor, Öğretmen, Avukat vb.) meslek grubunda olduğu, bunu %22,5 ile ev hanımı, %13,3 ile memur, %12,5 ile işçi, 11,7 ile serbest meslek, 9,2 ile öğrenci, %7,5 ile işsiz kategorilerinin takip ettiği görülmektedir.

Gelir düzeyi değişkenine göre katılımcılardan elde edilen veriler incelendiğinde Ankara ve Uşak’ta katılımcıların gelir gruplarına göre dağılımlarının birbirine yakın olduğu; Gaziantep’te ise geliri 2000 TL’nin altında olanların sayıca daha fazla 6000 TL ve üzeri gelire sahip olanların daha az diğer grupların ise birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir.

Eğitim düzeyi değişkenine bakıldığında Ankara’da en çok katılım %46,2 ile lisans mezunlarının oluşturduğu gruptur. Lisans grubunu %24,7 ile lise ve %14,2 ön lisans mezunu gruplar takip etmiştir. Bu kategorilerden sonra %6,1 ile lisansüstü, %4,5 ile ilkokul ve yine %4,5 ile ortaokul kategorileri gelmektedir. Gaziantep’teki katılımcıların eğitim düzeyleri incelendiğinde bütüne oranla en fazla sayıyı %37,0 (98 kişi) ile Lise mezunlarının oluşturduğu görülmektedir. Bu sayıyı %20,4 (54 kişi) ile Lisans, %14,0 (37 kişi) ile İlkokul, %13,2 (35 kişi) ile ortaokul mezunu katılımcılar oluşturmuştur. Okuryazar katılımcıların oranı %4,5 (12 kişi) iken lisansüstü dereceye sahip olanların oranı %2,6 (7 kişi) olduğu görülmektedir. Uşak’ta ise en çok katılım %31,7 ile lisans mezunu grup olarak gerçekleşmiştir. Diğer eğitim düzeylerinde katılımcı oranları %19,2 ile ilkokul, %18,3 ile lise ve %15,8 ile ortaokul şeklindedir. Bu kategorileri %6,7 ile lisansüstü, %5,8 ile okuryazar, %2,5 ile ön lisans kategorileri takip etmektedir.

2. SURIYELİ BİRİYLE YAKINLIK/İLGİ DERECESESİ

Bu bölümde katılımcıların Suriyeli biriyle yakınlık/ilgi derecesi “akrabam, arkadaşım, iş yerinde/ okulda arkadaşım, sokakta görüyorum, komşum, medyadan tanıyorum (televizyon, gazete vb.), diğer, hiçbir” seçenekleriyle ölçülmeye çalışılmıştır. Katılımcılardan “Evet veya Hayır” seçeneklerinden birini işaretleyerek görüşlerini belirtmeleri istenmiştir.

Araştırmadan elde edilen verilere göre Ankara’da Suriyelilerle yakınlık derecesinin en yüksek olduğu kategori sokakta görüyorum kategorisidir. Katılımcıların 193’ü (%78,1) Suriyelileri sokakta gördüklerini söylemektedir. Bu sayıyı 72 kişi (%29,1) ile medyadan tanıyorum kategorisi takip etmiştir. Suriyeli komşusu olduğunu söyleyenler 38 kişi (%15,4) iken Suriyelilerle hiçbir yakınlık kurmayanlar 30 kişidir (%12,1). 17 kişinin (%6,9) Suriyeli bir arkadaşı varken 11 kişinin (%4,5) de iş yerinde ya da okulda arkadaşı vardır. Bir Suriyeli ile akraba olduğunu söyleyenler ise 3 kişidir (%1,2). Gaziantep’te Ankara’ya benzer bir dağılımın ortaya çıktığı görülmektedir. Sokakta görüyorum kategorisi %75,5’i (200 kişi) oluşturmaktadır. Bu oranı %30,6 (81 kişi) ile komşum diyenler takip ederken, katılımcıların %26,8’i (71 kişi) medyadan tanıyorum, %14’ü (37 kişi) işyerinde\okulda arkadaşım, %4,5’i (12 kişi) akrabam demiştir. Suriye kökenli vatandaşlarla hiçbir yakınlık derecesi kurmayanların oranı ise %9,4’tür (25 kişi).

Katılımcıların Suriyelilerle kurdukları ilgi\yakınlık deresi büyük oranda sokakta görmekle sınırlı iken, ikinci büyük oranda ise komşum diyenler yer almıştır.

Uşak’ta ise çoğunluğun yakınlık\ilgi derecesi Ankara ve Gaziantep’e göre farklılık arz etmektedir ve sokakta görüyorum kategorisi yerini medyadan tanıyorum kategorisine bırakmıştır. Elde edilen verilere göre katılımcıların %80’i (96 kişi) Suriyelileri medyadan tanıdıklarını söylemektedir. Bu sayıyı 87 kişi (%72,5) ile sokakta görüyorum kategorisi takip etmiştir. Suriyeli komşusu olduğunu söyleyenler 8 kişi (%6,7) iken Suriyelilerle hiçbir yakınlık kurmayanlar 2 kişidir (%1,7). 6 kişinin (%5) Suriyeli arkadaşı varken 9 kişinin (%7,5) de iş yerinde ya da okulda arkadaşı vardır. Tablo incelendiğinde Uşak’ta araştırmaya dahil edilen katılımcılardan hiçbirinin bir Suriyeli ile akrabalığının olmadığı görülmektedir. Diğer kategorisinde ise 4 kişi (%3,3) vardır.

Üç il karşılaştırmalı olarak incelendiğinde; Suriye sınırına yakın ve Suriyelilerin şehirde yoğun olma durumlarına göre ilgi / yakınlık (akraba, arkadaş , komşuluk) ilişki oranlarının doğru orantılı olarak değiştiği görülmektedir. Gaziantep’te “bir Suriyeli olma” oranı %4,5 iken, bu oran Ankara’da %1,2, Uşak’ta ise 0 olarak ortaya çıkmıştır. Gaziantep’te yerel halk ile Suriyeliler arasındaki akrabalık ilişkisinin %5 seviyesine yakın olması dikkat çekici ve toplumsal mesafe açısından son derece anlamlıdır.

Arkadaşım değişkeni ile elde edilen “Bir Suriyeli ile arkadaş olma oranı” illerdeki Suriyeli nüfusunun yoğunluğu ile doğru orantılı olarak değişmektedir. Uşak’taki katılımcıların %5’i, Ankara’daki katılımcıların %6,9’u ve Gaziantep’teki katılımcıların % 8,7’si bir Suriyeli arkadaşı olduğunu ifade etmektedir.

“Suriyelileri sokakta görme” seçeneğine verilen cevaplar göstermektedir ki her üç ilde yaşayan dört katılımcıdan üçü günlük hayatında bir Suriyeli ile karşılaşmaktadır. Suriyelilerin “görünürlüğü”nün” şehirlerin sınıra yakınlık ve Suriyeli nüfus yoğunluğu gibi değişkinlerden bağımsız olarak her üç şehirde de birbirine yakın oranlarda yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 2: Suriyeli Biriyle Yakınlık/İlgi Derecesi

	ANKARA				GAZİANTEP				UŞAK			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Akrabam	3	1,2	24 4	98, 8	12	4,5	25 3	95, 5	0	0	12 0	100
Arkadaşım	17	6,9	23 0	93, 1	23	8,7	24 2	91, 3	6	5,0	11 4	95, 0
İş yerinde/okulda arkadaşım	11	4,5	23 6	95, 5	37	14	22 8	86, 0	9	7,5	11 1	92, 5
Sokakta görüyorum	19 3	78, 1	54	21, 9	20 0	75, 5	65	24, 5	8 7	72, 5	33	27, 5
Komşum	38	15, 4	20 9	84, 6	81	30, 6	18 4	69, 4	8	6,7	11 2	93, 3
Medyadan tanıyorum (Televizyon, gazete vb.)	72	29, 1	17 5	70, 9	71	26, 8	19 4	73, 2	9 6	80, 0	24	20, 0
Diğer	8	3,2	23 9	96, 8	5	1,9	26 0	98, 1	4	3,3	11 6	96, 7
Hiçbiri	30	12, 1	21 7	87, 9	25	9,4	24 0	90, 6	2	1,7	11 8	98, 3

Akrabalık, arkadaşlık, komşuluk gibi değişkenlere bağlı veriler dikkate alındığında “görünürlüğün” üç şehirde de birbirine yakın ve yüksek düzeyde çıkması dikkat çekicidir. Araştırma kapsamına alınan illerdeki Suriyeli nüfusunun yoğunluğu da dikkate alındığında Suriyelilerin “görünürlüğünün” Uşak ilinde Gaziantep ve Ankara illeri ile yakın olması bir vakıadan ziyade “algı” ile ilişkilendirilebileceği değerlendirilmektedir.

Gaziantep’te katılımcıların üçte birine yakını Suriyeliler ile komşuluk ilişkisinde olduğunu ifade etmiştir. Medyadan Suriyelilerin tanınma oranları incelendiğinde Suriyeli sayısının oldukça düşük olduğu Uşak’ta %80 seviyesi ortaya çıkarken, Gaziantep ve Ankara’da oranların birbirine yakın ve düşük olduğu bulunmuştur. Bu veriler Suriye nüfusunun daha yoğun olduğu illerde Suriyeliler ile kurulan ilişkilerin doğrudan, yoğunluğun daha az olduğu yerlerde ise medya gibi dolaylı yollardan kurulduğunu göstermektedir.

3. SURİYELİLERE İLİŞKİN BİLGİ KAYNAKLARI

Suriyelilere ilişkin bilgi kaynaklarının neler olduğunu belirlemek için katılımcılara “Televizyon, gazete ve internet haberleri -Facebook, Twitter gibi sosyal medya mecraları -Çevremde konuşulanlar” seçenekleri sunulmuştur. Katılımcılardan bu seçeneklere katılma düzeylerini “Hiç katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Tamamen katılıyorum” ifadelerinden birini işaretleyerek belirtmeleri istenmiştir. Araştırmaya dahil edilen kişilerden elde edilen veriler Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Bilgi Kaynakları

		Televizyon, gazete ve internet haberleri		Facebook, Twitter gibi sosyal medya mecraları		Çevremde konuşulanlar	
		f	%	f	%	f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	38	15,4	56	22,7	38	15,4
	Katılmıyorum	46	18,6	52	21,1	31	12,6
	Kararsızım	21	8,5	20	8,1	23	9,3
	Katılıyorum	109	44,1	89	36,0	111	44,9
	Tamamen katılıyorum	33	13,4	30	12,1	44	17,8
	Toplam	247	100,0	247	100,0	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	72	27,2	82	30,9	52	19,6
	Katılmıyorum	34	12,8	38	14,3	28	10,6
	Kararsızım	31	11,7	35	13,2	26	9,8
	Katılıyorum	90	34,0	76	28,7	102	38,5
	Tamamen katılıyorum	38	14,3	34	12,8	57	21,5
	Toplam	265	100,0	265	100,0	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	4	3,3	18	15,0	5	4,2
	Katılmıyorum	2	1,7	6	5,0	2	1,7
	Kararsızım	1	,8	0	0	1	,8
	Katılıyorum	5	4,2	7	5,8	24	20,0
	Tamamen katılıyorum	108	90,0	89	74,2	88	73,3
	Toplam	120	100,0	120	100,0	120	100,0

Tablo 3'te yer alan "Suriyelilere İlişkin Bilgi Kaynaklarıyla" ilgili ifadelerle göre Suriyelilerle ilgili düşüncelerin "Televizyon, gazete ve internet haberleri ile" oluştuğu ifadesine Ankara'daki katılımcılardan 109 kişi (%44,1) katılıyorum cevabını vermiştir. 46 kişi (%18,6) katılmıyorum, 38 kişi (%15,4) hiç katılmıyorum, 33 kişi (%13,4) tamamen katılıyorum, 21 kişi (%8,5) de kararsızım kategorisini işaretlemiştir.

Gaziantep'teki katılımcıların %14,3'ü (38 kişi) tamamen katılıyorum, %34'ü (90 kişi) katılıyorum, %11,7'si (31 kişi) kararsızım, %12,8'i (34 kişi) katılmıyorum, %27,2'si (72 kişi) hiç katılmıyorum demıştır.

Uşak'ta ise katılımcılar bu kategoriye 108 kişi ile (%90) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 5 kişi (%4,2) katılıyorum, 2 kişi (%1,7) katılmıyorum, 4 kişi (%3,3) hiç katılmıyorum, 1 kişi (%0,8) de kararsızım kategorisini işaretlemiştir.

"Facebook, Twitter gibi sosyal medya mecraları" seçeneği için Ankara'da 89 kişi (%36) katılıyorum kategorisini işaretlemiştir. Hiç katılmıyorum diyenler 56 kişi (%22,7), katılmıyorum diyenler 52 kişi (21,1), tamam en katılıyorum diyenler 30 kişi (%12,1), kararsızım diyenler ise 20 kişidir (8,1). Gaziantep'te çoğunluk %30,9'u (82 kişi) hiç katılmıyorum demiş ve bu oranı %28,7'si (76 kişi) katılıyorum %14,3 (38 kişi) ile katılmıyorum diyenler, %13,2 (35 kişi) ile kararsızım diyenler ve %12,8 (34 kişi) ile tamamen katılıyorum diyenler takip etmektedir.

Uşak ilinde bulunan katılımcılar bu soruya cevaben 89 kişi (%74,2) tamamen katılıyorum kategorisini işaretlemiştir. Katılıyorum diyenler 7 kişi (%5,8) Hiç katılmıyorum diyenler 18 kişi (%15), katılmıyorum diyenler 6 kişiden (%5) oluşmaktadır.

"Çevremde konuşulanlar ile" ifadesine Ankara'da 111 kişi (%44,9) katılıyorum, 44 kişi (%14,8) tamamen katılıyorum, 38 kişi (%15,4) hiç katılmıyorum 31 kişi (12,6) katılmıyorum, 23 kişi (%9,3) kararsızım cevabını vermiştir.

Gaziantep'te bu oranlar %38,5'i (105 kişi) ile katılıyorum, %21,5'i (57 kişi) tamamen katılıyorum, %19,6'sı (52 kişi) hiç katılmıyorum, %10,6'sı (28 kişi) katılmıyorum ve %9,8'i (26 kişi) kararsızım cevapları alınmıştır.

Uşak'ta katılımcılar bu ifadeye katılımcılar 88 kişi (%73,3) ile tamamen katılıyorum, 24 kişi (%20) katılıyorum, 5 kişi (%4,2) hiç katılmıyorum 2 kişi (%1,7) katılmıyorum, 1 kişi (%0,8) kararsızım cevabını vermiştir.

Yukarıda betimlenen verilere göre medya ve sosyal medyanın Suriyelilere dair bilgi kaynakları arasında önemli bir rol oynadığı ve insanların çevrelerinde konuşulanlardan doğrudan etkilendikleri söylenebilir. Medya ve sosyal medyanın etkileme gücü Uşak'ta Gaziantep ve Ankara'dan yüksektir. Bu sonuçtan yola çıkarak, Suriyeli sayısının az olduğu bölgelerde medya ve sosyal medya gibi dolaylı bilgi kaynaklarının Suriyelilere dair kanaatlerin oluşmasında etkili olduğu söylenebilir.

4. SURIYELİLERE YARDIM ETME SIKLIĞI

Bu bölümde, katılımcıların Suriyelilere yardım etme eğilimlerini sıklık yönüyle belirlemeye çalışılmıştır. Bu amaçla katılımcılara Suriyeli birine yardım etme sıklıklarını “Hiçbir zaman, Nadiren, Bazen, Sıklıkla, Her zaman” seçeneklerinden kendilerine uygun olanını işaretleyerek belirtmeleri istenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: Suriyelilerle Yardım Etme Sıklığı

Bir Suriyeliye yardım etme sıklığınız nedir?			
		f	%
ANKARA	Hiçbir zaman	75	30,4
	Nadiren	74	30,0
	Bazen	77	31,2
	Sıklıkla	17	6,9
	Her zaman	4	1,6
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiçbir zaman	79	29,8
	Nadiren	55	20,8
	Bazen	94	35,5
	Sıklıkla	17	6,4
	Her zaman	20	7,5
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiçbir zaman	65	54,2
	Nadiren	29	24,2
	Bazen	12	10,0
	Sıklıkla	13	10,8
	Her zaman	1	,8
	Toplam	120	100,0

“Bir Suriyeliye yardım etme sıklığınız nedir?” sorusuna Ankara’da 247 katılımcının 77’si (%31,2) bazen demiştir. 75 kişi (%30,4) hiçbir zaman cevabını vermiştir. Nadiren diyenler 74 kişi (%30), sıklıkla yanıtını verenler 17 kişi (%6,9) ve her zaman yardım ederim diyenler ise 4 kişidir (%1,6). Gaziantep’te katılımcılar bu soruya %35,5 (94 kişi) oranında bazen yanıtını vermiştir. Bu sayıyı sırasıyla %29,8 (79 kişi) ile hiçbir zaman yardım etmem, %20,8 (55 kişi) nadiren yardım ederim, %7,5 (20 kişi) ile her zaman yardım ederim ve %6,4 (17kişi) ile sıklıkla diyenler izlemiştir.

Uşak’ta katılımcılar bu soruya %54,2 (65 kişi) oranında hiçbir zaman yanıtını vermişlerdir. Bu sayıyı 29 kişi (%24,2) ile nadiren ve 12 kişi ile (%10) bazen diyenler izlemiştir. Sıklıkla yanıtını verenler 13 kişi (%10,8), her zaman yardım ederim diyenler ise 1 kişidir (%0,8).

Katılımcıların Suriyelilere “yüksek” düzeyde yardım etme eğilimleri üç ilde birbirine yakın olduğu görülmekle beraber “düşük” düzeyde yardım etme eğiliminin Uşak’ta diğer iki ile göre daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte hiçbir zaman yardım etmeme eğilimi ise Uşak’ta en yüksek seviyededir. Hiçbir zaman yardım etmeme eğilimi açısından Gaziantep ve Ankara şehirleri arasında büyük farklılık gözlemlenmemektedir. Her iki şehirdeki katılımcıların üçte birine yakını Suriyelilere hiç yardım etmediğini beyan etmiştir.

5. SOSYAL MESAFE

Yerli halkın Suriyelilerle olan sosyal mesafesini belirlemek için katılımcılara aşağıdaki ifadeler yöneltilmiştir:

1. Bir Suriyeli ile evlenmekten rahatsız olurum,
2. Yakınımın bir Suriyeli ile evlenmesi yoluyla Suriyeli biriyle akraba olmaktan rahatsız olurum,
3. Bir Suriyeli ile arkadaş olmaktan rahatsız olurum,
4. Bir Suriyeli ile aynı mahallede komşu olmaktan rahatsız olurum,
5. Bir Suriyeli ile aynı iş yerinde çalışmaktan rahatsız olurum,
6. Bir Suriyelinin geçici olarak Türkiye’de bulunmasından rahatsız olurum,
7. Bir Suriyelinin kalıcı olarak Türkiye’de bulunmasından rahatsız olurum.

Katılımcıların bu ifadelerle ilişkin fikirlerini “Hiç katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Tamamen katılıyorum” seçeneklerinden kendilerine uygun gördükleri birini işaretleyerek belirtmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler her bir ifade için ayrı ayrı tablolar halinde aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 5.1

Bir Suriyeli ile evlenmekten rahatsız olurum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	44	17,8
	Katılmıyorum	37	15,0
	Kararsızım	45	18,2
	Katılıyorum	38	15,4
	Tamamen katılıyorum	83	33,6
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	51	19,2
	Katılmıyorum	36	13,6
	Kararsızım	23	8,7
	Katılıyorum	42	15,8
	Tamamen katılıyorum	113	42,6
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	4	3,3
	Katılmıyorum	3	2,5
	Kararsızım	8	6,7
	Katılıyorum	7	5,8
	Tamamen katılıyorum	98	81,7
	Toplam	120	100,0

Tablo 5.1'e göre "Bir Suriyeli ile evlenmekten rahatsız olurum" ifadesine Ankara'daki katılımcılardan 83 kişi (%33,6) tamamen katılıyorum yanıtını vermiştir. 38 kişi (%15,4) de katılıyorum yanıtını vermiştir. Kararsızım diyenler ise 45 kişidir (18,2). Hiç katılmıyorum yanıtını verenler 44 kişi (%17,8) ve katılmıyorum diyenler 37 kişidir (%15).

Bu oranlar Gaziantep'te %42,6 (113 kişi) ile tamamen katılıyorum, %19,2'si (51 kişi) hiç katılmıyorum, %15,8'i (42 kişi) katılıyorum, %13,6'sı (36 kişi) katılmıyorum ve %8,7'si (23 kişi) kararsızım olarak görülmüştür.

Uşak'taki katılımcıların ise büyük çoğunluğu-98 kişi (%81,7) tamamen katılıyorum ve 7 kişi (%5,8) katılıyorum yanıtı vermiştir. Kararsızım diyenler ise 8 kişi (%6,7) olup, hiç katılmıyorum yanıtını verenler 4 kişi (%3,3) ve katılmıyorum diyenler 3 kişidir (%2,5).

Her üç ildeki katılımcıların Suriyeli biri ile evlenmeye ilişkin görüşleri incelendiğinde Uşak'taki katılımcıların yüksek düzeyde (%81,7) katı bir tutuma sahip oldukları görülmektedir. Gaziantep ve Ankara'daki katılımcıların üçte birinin Suriyeli biri evlenme konusunda esnek bir tutuma sahip olduğu bulunmuştur. Buna bağlı olarak Gaziantep ve Ankara'da temas sıklığının daha yüksek olmasının Suriyeli biriyle evlenmeye ilişkin tutumu olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Tablo 5.2

Yakınının bir Suriyeli ile evlenmesi yoluyla Suriyeli biriyle akraba olmaktan rahatsız olurum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	50	20,2
	Katılmıyorum	67	27,1
	Kararsızım	37	15,0
	Katılıyorum	35	14,2
	Tamamen katılıyorum	58	23,5
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	57	21,5
	Katılmıyorum	47	17,7
	Kararsızım	30	11,3
	Katılıyorum	42	15,8
	Tamamen katılıyorum	89	33,6
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	9	7,5
	Katılmıyorum	6	5,0
	Kararsızım	7	5,8
	Katılıyorum	6	5,0
	Tamamen katılıyorum	92	76,7
	Toplam	120	100,0

Tablo 5.2 incelendiğinde “Yakınının bir Suriyeli ile evlenmesi yoluyla Suriyeli biriyle akraba olmaktan rahatsız olurum” ifadesine Ankara’da bulunan katılımcılar 58 kişi (%23,5) ile tamamen katılıyorum, 35 kişi katılıyorum (%14,2), 37 kişi (%15) kararsızım, 67 kişi (%27,1) katılmıyorum, 50 kişi (%20,2) de hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Gaziantep’te ise katılımcıların %33,6’sı (89 kişi) bu ifadeye tamamen katılıyorum demiştir. Hiçbir zaman diyenler %21,5 (57kişi), katılmıyorum diyenler %17,7 (47 kişi), katılıyorum diyenler %15,8 (42 kişi) ve %11,3 (30 kişi) kararsızım demiştir.

Aynı ifadeye Uşak’ta bulunan katılımcıların 92’si (%76,7) tamamen katılıyorum, 6 kişi katılıyorum (%5), 7 kişi (%5,8) kararsızım, 6 kişi (%5) katılmıyorum, 9 kişi (%7,5) de hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

“Bir Suriyeli ile evlenmekten rahatsız olurum” ifadesine verilen cevaplara benzer biçimde, katılımcıların bir yakınının Suriyeli biri ile evlenmesine ilişkin tutumlarının Uşak’ta katı, diğer iki şehirde daha esnek olduğu görülmektedir. Katılımcıların genel olarak bir yakının Suriyeli biri ile evlenmesine dair tutumlarının kendilerinin evlenmesine dair tutumlarından daha esnek olduğu söylenebilir.

GÖÇ POLİTİKALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Tablo 5.3

Bir Suriyeli ile arkadaş olmaktan rahatsız olurum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	75	30,4
	Katılmıyorum	78	31,6
	Kararsızım	27	10,9
	Katılıyorum	26	10,5
	Tamamen katılıyorum	41	16,6
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	63	23,8
	Katılmıyorum	54	20,4
	Kararsızım	36	13,6
	Katılıyorum	49	18,5
	Tamamen katılıyorum	63	23,8
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	38	31,7
	Katılmıyorum	10	8,3
	Kararsızım	7	5,8
	Katılıyorum	8	6,7
	Tamamen katılıyorum	57	47,5
	Toplam	120	100,0

Tablo 5.3'te yer alan “Bir Suriyeli ile arkadaş olmaktan rahatsız olurum” ifadesine Ankara’da 75 kişi (%30,4) hiç katılmıyorum 78 kişi (%31,6) katılmıyorum, 41 kişi (%16,6) tamamen katılıyorum, 26 kişi (%10,5) katılıyorum, 27 kişi (%10,9) kararsızım yanıtını vermiştir.

Gaziantep’te bu ifadeye verilen yanıtlardan tamamen katılıyorum ve hiç katılmıyorum seçenekleri %23,8 (63 kişi) oranında eşitlenmiştir. Bu oranı %20,4 (54 kişi) ile katılmıyorum, %18,5 (49 kişi) ile katılıyorum ve %13,6 (36 kişi) oranıyla kararsızım diyenler takip etmiştir.

Uşak’ta bu ifadeye cevap veren neredeyse her iki kişiden biri (%47,5-57 kişi) oranıyla tamamen katılıyorum demiştir. Bu veriyi 8 kişi (%6,7) ile katılıyorum, 38 kişi (%31,7) hiç katılmıyorum, 10 kişi (%8,3) katılmıyorum, 7 kişi (%5,8) de kararsızım yanıtları takip etmiştir.

Tablo 5.4

Bir Suriyeli ile aynı mahallede komşu olmaktan rahatsız olurum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	70	28,3
	Katılmıyorum	61	24,7
	Kararsızım	34	13,8
	Katılıyorum	32	13,0
	Tamamen katılıyorum	50	20,2
	Toplam	70	28,3
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	59	22,3
	Katılmıyorum	52	19,6
	Kararsızım	43	16,2
	Katılıyorum	39	14,7
	Tamamen katılıyorum	72	27,2
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	37	30,8
	Katılmıyorum	12	10,0
	Kararsızım	8	6,7
	Katılıyorum	7	5,8
	Tamamen katılıyorum	56	46,7
	Toplam	120	100,0

Tablo 5.4'teki "Bir Suriyeli ile aynı mahallede komşu olmaktan rahatsız olurum" ifadesine Ankara'da 70 kişi (%28,3) hiç katılmıyorum, 61 kişi (%24,7) katılmıyorum, 50 kişi (%20,2) tamamen katılıyorum, 32 kişi (%13) katılıyorum, 34 kişi (%13,8) kararsızım kategorisini işaretlemiştir.

Ankara'dakilerin aksine Gaziantep'te bu ifadeye cevap verenlerin büyük çoğunluğu (%27,2-72 kişi) tamamen katılıyorum yanıtını vermiştir. Bu yanıtı %22,3 (59 kişi) oranında hiç katılmıyorum, %19,6 (52 kişi) ile katılmıyorum, %16,2 (43 kişi) kararsızım ve %14,7 (39 kişi) katılmıyorum cevapları takip etmiştir.

Uşak'ta da Gaziantep'tekine benzer bir sonuç ile katılımcılar 56 kişi (%46,7) tamamen katılıyorum, 7 kişi (%5,8) katılıyorum cevaplarını vermişlerdir. Bu sayıları 37 kişi (%30,8) hiç katılmıyorum, 12 kişi (%10) katılmıyorum, 8 kişi (%6,7) kararsızım cevapları izlemiştir.

Tablo 5.5

Bir Suriyeli ile aynı iş yerinde çalışmaktan rahatsız olurum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	69	27,9
	Katılmıyorum	73	29,6
	Kararsızım	27	10,9
	Katılıyorum	30	12,1
	Tamamen katılıyorum	48	19,4
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	60	22,6
	Katılmıyorum	61	23,0
	Kararsızım	34	12,8
	Katılıyorum	39	14,7
	Tamamen katılıyorum	71	26,8
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	43	35,8
	Katılmıyorum	10	8,3
	Kararsızım	7	5,8
	Katılıyorum	5	4,2
	Tamamen katılıyorum	55	45,8
	Toplam	120	100,0

Tablo 5.5'te yer alan "Bir Suriyeli ile aynı iş yerinde çalışmaktan rahatsız olurum" sorusuna Ankara'da 73 kişi (%29,6) katılmıyorum, 69 kişi (%27,9) hiç katılmıyorum, 48 kişi (%19,4) tamamen katılıyorum, 30 kişi (%12,1) katılıyorum, 27 kişi (%10,9) kararsızım cevabını işaretlemiştir.

Gaziantep'te ise katılımcılar %26,8 (71 kişi) oranında tamamen katılıyorum, %23,0 (61 kişi) katılmıyorum, %22,6 (60 kişi) hiç katılmıyorum, %14,7 (39 kişi) katılıyorum ve %12,8 (34 kişi) kararsızım seçeneğini işaretlemiştir.

Uşak'ta da benzer bir şekilde 55 kişi (%45,8) tamamen katılıyorum, 5 kişi (%4,2) katılıyorum, 43 kişi (%35,8) hiç katılmıyorum, 10 kişi (%8,3) katılmıyorum, 7 kişi (%5,8) kararsızım seçeneğini işaretlemiştir.

Sosyal mesafeye ilişkin tablo 5.3, 5.4 ve 5.5’te arkadaşlık, komşuluk ve aynı işyerinde çalışma tutumlarına dair verilen cevaplarda benzer sonuçlar elde edilmiştir. Uşak’taki katılımcıların her üç konuda katı bir tutum sergiledikleri görülürken, Ankara’daki katılımcıların daha esnek bir tutuma sahip oldukları görülmektedir. Gaziantep’teki katılımcıların verdikleri cevaplar incelendiğinde arasından ise katı ve esnek tutumu ifade eden yanıtlayıcı sayısının birbirine yakın olduğu bulunmuştur.

Tablo 5.6

Bir Suriyelinin geçici olarak Türkiye’de bulunmasından rahatsız olurum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	77	31,2
	Katılmıyorum	59	23,9
	Kararsızım	21	8,5
	Katılıyorum	32	13,0
	Tamamen katılıyorum	58	23,5
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	54	20,4
	Katılmıyorum	57	21,5
	Kararsızım	24	9,1
	Katılıyorum	47	17,7
	Tamamen katılıyorum	83	31,3
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	68	56,7
	Katılmıyorum	10	8,3
	Kararsızım	2	1,7
	Katılıyorum	1	,8
	Tamamen katılıyorum	39	32,5
	Toplam	120	100,0

Tablo 5.6’te yer alan “Bir Suriyelinin geçici olarak Türkiye’de bulunmasından rahatsız olurum” ifadesine Ankara’daki katılımcılardan hiç katılmıyorum diyenler 77 kişi (%31,2), katılmıyorum diyenler 59 kişi (%23,9), tamamen katılıyorum diyenler 58 kişi (%23,5), katılıyorum diyenler 32 kişi (%13), kararsızım diyenler 21 kişidir (%8,5).

Aynı ifadeye Gaziantep'te bulunan katılımcılar %31,3 (83 kişi) oranında tamamen katılıyorum cevabı vermiştir. Bu veriyi birbirine oldukça yakın oranlarda (%20,4-54 kişi) hiç katılmıyorum ve (%21,5-57 kişi) katılmıyorum yanıtları takip etmiştir. Katılıyorum diyenlerin oranı %17,7 (47 kişi) iken kararsızım diyenlerin oranı ise %9,1 (24 kişi) olarak görülmüştür.

Uşak'ta da Gaziantep'tekine benzer bir tablo oluşmuş ve katılımcılardan 86 kişi (%71,7) tamamen katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılıyorum diyenlerin sayısı 10 kişi (%8,3), hiç katılmayanlar 11 kişi (%9,2), katılmayanların 4 kişi (%3,3) ve kararsız kalanlar ise 9 kişidir (%7,5).

Tablo 5.7

Bir Suriyelinin kalıcı olarak Türkiye’de bulunmasından rahatsız olurum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	43	17,4
	Katılmıyorum	23	9,3
	Kararsızım	24	9,7
	Katılıyorum	39	15,8
	Tamamen katılıyorum	118	47,8
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	28	10,6
	Katılmıyorum	25	9,4
	Kararsızım	17	6,4
	Katılıyorum	34	12,8
	Tamamen katılıyorum	161	60,8
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	11	9,2
	Katılmıyorum	4	3,3
	Kararsızım	9	7,5
	Katılıyorum	10	8,3
	Tamamen katılıyorum	86	71,7
	Toplam	120	100,0

Tablo 5.7'deki “Bir Suriyelinin kalıcı olarak Türkiye’de bulunmasından rahatsız olurum” ifadesine ise Ankara’da bulunan katılımcılardan 118 kişi (%47,8) tamamen katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılıyorum diyenlerin sayısı 39 kişidir (%15,8). Hiç katılmayanlar 43 kişi (%17,4) iken, katılmayanların sayısı da 23’tür (%9,3). Bu soruda kararsız kalanlar ise 24 kişidir (9,7).

Aynı ifadeye Gaziantep'te bulunan katılımcıların %60,8'i (161 kişi) tamamen katılıyorum yanıtını vermiştir. Bu oranı %12,8 (34 kişi) ile katılıyorum diyenler takip etmiştir. Soruya verilen cevaplardan hiç katılmıyorum diyenlerin oranı %10,6 (28 kişi) iken katılmıyorum diyenlerin oranı ise %9,4 (25 kişi) olmuştur. Kararsızım diyenlerin oranı ise %6,4 (17 kişi) olmuştur.

Uşak'ta ise katılımcılardan 86 kişi (%71,7) tamamen katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılıyorum diyenler 10 kişi (%8,3), hiç katılmayanlar 11 kişi (%9,2), katılmayanların 4 kişi (%3,3) ve kararsız kalanlar ise 9 kişidir (%7,5).

6. SURIYELİLERE YÖNELİK ÖNYARGI İFADELERİ

Araştırmanın bu bölümünde yer alan ifadelerle, yerli halkın Suriyelilere yönelik önyargıları ölçülmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda katılımcılara aşağıdaki 13 ifade yöneltilmiştir:

1. Suriyelilerin Türk ekonomisine katkılarının olduğunu düşünüyorum
2. Suriyelilerin Türkiye'ye zararları olduğunu düşünüyorum
3. Suriyelilerin ilimizde işsizliğin artmasına neden olduğunu düşünüyorum
4. Suriyelilerin ilimizde çalışma ücretlerini düşürdüklerini düşünüyorum
5. Suriyelilerin ilimizde ev kiralарının yükselmesine neden olduğunu düşünüyorum
6. Suriyeliler geldikten sonra terör olaylarının arttığını düşünüyorum
7. Suriyelilerin hırsızlık, asayiş bozmak gibi suçlara yerlilerden daha fazla karıştıklarını düşünüyorum
8. Suriyelilerin güvenlik açısından gelecekte daha büyük sorunlara sebep olacaklarını düşünüyorum
9. Sadece nitelikli Suriyelilere (meslek sahibi veya eğitilmiş olanlarına) vatandaşlık verilmesinin doğru olduğunu düşünüyorum
10. Suriyelilerin Suriye'de oluşturulacak güvenli bölgelerde iskan edilmesi gerektiğini düşünüyorum
11. Suriyelilerin Türkiye'de sadece kamplarda iskan edilmeleri gerektiğini düşünüyorum
12. Suriyelilerin Suriye'deki çatışmalar durduktan sonra ülkelerine geri gönderilmeleri gerektiğini düşünüyorum
13. Suriyelilerin büyük çoğunluğunun Türkiye'de kalıcı olduklarını düşünüyorum.

Katılımcıların bu ifadelere ilişkin düşüncelerini “Hiç katılmıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Tamamen katılıyorum” seçeneklerinden kendilerine uygun gördükleri birini işaretleyerek belirtmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler her bir ifade için ayrı ayrı tablolar halinde aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 6.1

Suriyelilerin Türk ekonomisine katkılarının olduğunu düşünüyorum		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	123	49,8
	Katılmıyorum	56	22,7
	Fikrim yok	25	10,1
	Katılıyorum	27	10,9
	Tamamen katılıyorum	16	6,5
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	122	46,0
	Katılmıyorum	40	15,1
	Fikrim yok	33	12,5
	Katılıyorum	47	17,7
	Tamamen katılıyorum	23	8,7
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	57	47,5
	Katılmıyorum	11	9,2
	Fikrim yok	21	17,5
	Katılıyorum	10	8,3
	Tamamen katılıyorum	21	17,5
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.1'deki verilere göre "Suriyelilerin Türk ekonomisine katkılarının olduğunu düşünüyorum" ifadesine Ankara'da 123 kişi (%49,8) hiç katılmamakta, 56 kişi (%22,7) de katılmamaktadır. Katılanlar 27 kişi (%10,9) iken, tamamen katılanlar ise 16 kişidir (%6,5). Bu konuda fikri olmayanlar ise 25 kişidir (%10,1).

Aynı ifadeye Gaziantep'teki katılımcıların %46'sı (122 kişi) hiç katılmıyorum cevabını vermiştir. Katılıyorum diyenlerin oranı %17,7 (23 kişi) olurken, bu oranı %15,1 (40 kişi) ile katılmıyorum diyenler takip etmiştir. Fikrim yok diyenlerin sayısı %12,5 (33 kişi) iken, tamamen katılıyorum diyenlerin oranı %8,7 (23 kişi) olmuştur.

"Suriyelilerin Türk ekonomisine katkılarının olduğunu düşünüyorum" ifadesine Uşak'ta 57 kişi (%47,5) hiç katılmamakta, 11 kişi (%9,2) de katılmamaktadır. Katılıyorum seçeneğini işaretleyenler 10 kişi (%8,3) iken, tamamen katılıyorum seçeneğini işaretleyenler 21 kişi (%17,5) olup, fikrim yok seçeneğini işaretleyenlerle aynı sayıdadır.

Tablo 6.2

Suriyelilerin Türkiye'ye zararları olduğunu düşünüyorum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	28	11,3
	Katılmıyorum	39	15,8
	Fikrim yok	32	13,0
	Katılıyorum	67	27,1
	Tamamen katılıyorum	81	32,8
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	26	9,8
	Katılmıyorum	31	11,7
	Fikrim yok	33	12,5
	Katılıyorum	55	20,8
	Tamamen katılıyorum	120	45,3
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	4	3,3
	Katılmıyorum	6	5,0
	Fikrim yok	6	5,0
	Katılıyorum	30	25,0
	Tamamen katılıyorum	74	61,7
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.2'deki "Suriyelilerin Türkiye'ye zararları olduğunu düşünüyorum" ifadesine Ankara'da bulunan katılımcılardan 81 kişi (%32,8) kişi tamamen katılıyorum seçeneğini işaretlemiştir. 67 kişi (%27,1) katılıyorum derken, hiç katılmıyorum diyenler 28 kişi (%11,3) katılmıyorum diyenler de 39 kişidir (%15,8). Fikrim yok diyenler ise 32 kişidir (%13).

Gaziantep'teki katılımcılar bu ifadeye %45,3 (120 kişi) oranında tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Bu oranı %20,8 (55 kişi) ile katılıyorum cevabı izlemiştir. Katılmıyorum diyenlerin oranı %11,7 (31 kişi) iken, hiç katılmıyorum diyenler %9,8'lik (26 kişi) bir oran oluşturmuştur. Bu soruya fikrim yok diyenlerin oranı ise %12,5 (33 kişi) olmuştur.

Uşak'taki katılımcılardan ise bu ifadeye 74 kişi (%61,7) kişi tamamen katılıyorum, 30 kişi (%25,5) katılıyorum derken, hiç katılmıyorum diyenler 4 kişi (%3,3), katılmıyorum diyenler 6 kişi (%5) ve fikrim yok diyenler ise 6 kişidir (%5).

Tablo 6.3

Suriyelilerin ilimizde işsizliğin artmasına neden olduğunu düşünüyorum		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	19	7,7
	Katılmıyorum	31	12,6
	Fikrim yok	18	7,3
	Katılıyorum	93	37,7
	Tamamen katılıyorum	86	34,8
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	18	6,8
	Katılmıyorum	14	5,3
	Fikrim yok	16	6,0
	Katılıyorum	64	24,2
	Tamamen katılıyorum	153	57,7
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	11	9,2
	Katılmıyorum	11	9,2
	Fikrim yok	25	20,8
	Katılıyorum	12	10,0
	Tamamen katılıyorum	61	50,8
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.3'te yer alan "Suriyelilerin ilimizde işsizliğin artmasına neden olduğunu düşünüyorum" ifadesine Ankara'da bulunan 247 katılımcıdan 86'sı (%34,8) tamamen katılıyorum, 93'ü (%37,7) katılıyorum seçeneğini işaretlemiştir. 18 kişinin (%7,3) fikir beyan etmediği bu kısımda 31 kişi (%12,6) katılmıyorum, 19 kişi (%7,7) de hiç katılmıyorum seçeneğini işaretlemiştir.

Gaziantep'teki katılımcıların %57,7'si (153 kişi) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Bu sayıyı %24,2'lik (64 kişi) bir oran ile katılıyorum diyenler takip etmiştir. Devamında ise hiç katılmıyorum diyenler %6,8 (18 kişi), fikrim yok diyenler %6 (16 kişi) ve katılmıyorum diyenlerin oranı ise %5,3 (14 kişi) olarak ortaya çıkmıştır.

Uşak'ta bulunan 120 katılımcıdan 61'i (%50,8) tamamen katılıyorum, 12'si (%10) katılıyorum seçeneğini işaretlemiştir. 25 kişinin (%20,8) fikrim yok seçeneğini, 11 kişinin (%9,2) katılmıyorum ve 11 kişinin de (%9,2) hiç katılmıyorum seçeneğini işaretlediği görülmektedir.

Tablo 6.4

Suriyelilerin ilimizde çalışma ücretlerini düşürdüklerini düşünüyorum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	15	6,1
	Katılmıyorum	26	10,5
	Fikrim yok	16	6,5
	Katılıyorum	96	38,9
	Tamamen katılıyorum	94	38,1
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	14	5,3
	Katılmıyorum	11	4,2
	Fikrim yok	17	6,4
	Katılıyorum	69	26,0
	Tamamen katılıyorum	154	58,1
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	11	9,2
	Katılmıyorum	7	5,8
	Fikrim yok	26	21,7
	Katılıyorum	16	13,3
	Tamamen katılıyorum	60	50,0
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.4'teki "Suriyelilerin ilimizde çalışma ücretlerini düşürdüklerini düşünüyorum" ifadesine Ankara'da bulunan katılımcılardan 94 kişi (%38,1) tamamen katılıyorum, 96 kişi (%38,9) de katılıyorum demiştir. 15 kişi (%6,1) hiç katılmıyorum derken, 26 kişi (%10,5) katılmıyorum, 16 kişi (6,5) bu konuda fikrim yok demiştir.

Gaziantep'te ise katılımcıların %58,1'i (154 kişi) tamamen katılıyorum ve %26'sı (69 kişi) katılıyorum cevabını vermişlerdir. Bu soruya fikrim yok diyenlerin oranı %6,4 (17 kişi) iken hiç katılmıyorum diyenler %5,3 (14 kişi) ve katılmıyorum diyenler %4,2 (11 kişi) olarak ortaya çıkmıştır.

Bu ifadeye Uşak'ta ise 60 kişi (%50) tamamen katılıyorum, 16 kişi (%13,3) de katılıyorum demiştir. 11 kişi (%9,2) hiç katılmıyorum derken, 7 kişi (%5,8) de katılmıyorum demiştir. 26 kişi (%21,7) ise bu konuda fikrim yok seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 6.5

Suriyelilerin ilimizde ev kiralalarının yükselmesine neden olduğunu düşünüyorum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	18	7,3
	Katılmıyorum	34	13,8
	Fikrim yok	41	16,6
	Katılıyorum	77	31,2
	Tamamen katılıyorum	77	31,2
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	11	4,2
	Katılmıyorum	10	3,8
	Fikrim yok	9	3,4
	Katılıyorum	62	23,4
	Tamamen katılıyorum	173	65,3
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	13	10,8
	Katılmıyorum	3	2,5
	Fikrim yok	18	15,0
	Katılıyorum	15	12,5
	Tamamen katılıyorum	71	59,2
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.5'te yer alan "Suriyelilerin ilimizde ev kiralalarının yükselmesine neden olduğunu düşünüyorum" ifadesine Ankara'daki katılımcılardan 77 kişi (31,2) tamamen katılmaktayken 77 kişi (31,2) katılıyorum seçeneğini işaretlemiştir. Hiç katılmıyorum seçeneğini işaretleyen 18 kişi (%7,3), katılmıyorum diyenler 34 kişidir (%13,8). Fikri olmayanlar ise 41 kişidir (%16,6).

Gaziantep'te bu ifadeye cevap veren katılımcıların %65,3'ü (173 kişi) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Bu sayıyı %23,4'lük (62 kişi) bir oran ile katılıyorum diyenler takip etmiştir. Hiç katılmıyorum diyenlerin oranı %4,2 (11 kişi) iken, katılmıyorum diyenler %3,8 (10 kişi) olarak ortaya çıkmıştır. Fikrim yok diyenlerin oranı ise %3,4'tür (9 kişi).

Uşak'taki katılımcılardan 71 kişi (%59,2) bu ifadeye tamamen katılıyorum, 15 kişi (%12,5) katılıyorum, 13 kişi (%10,8) hiç katılmıyorum, 3 kişi (%2,5) katılmıyorum ve 18 kişi de (%15) fikrim yok demiştir.

Tablo 6.6

Suriyeliler geldikten sonra terör olaylarının arttığını düşünüyorum		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	49	19,8
	Katılmıyorum	41	16,6
	Fikrim yok	48	19,4
	Katılıyorum	62	25,1
	Tamamen katılıyorum	47	19,0
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	19	7,2
	Katılmıyorum	37	14,0
	Fikrim yok	33	12,5
	Katılıyorum	48	18,1
	Tamamen katılıyorum	128	48,3
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	36	30,0
	Katılmıyorum	18	15,0
	Fikrim yok	21	17,5
	Katılıyorum	7	5,8
	Tamamen katılıyorum	38	31,7
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.6'daki "Suriyeliler geldikten sonra terör olaylarının arttığını düşünüyorum" ifadesine Ankara'da bulunan katılımcılardan tamamen katılıyorum diyen 47 kişi (%19), katılıyorum seçeneğini işaretleyen 62 kişi (%25,1), hiç katılmıyorum seçeneğini 49 kişi (%19,8), katılmıyorum 41 kişi (%16,6) ve fikrim yok diyenler 48 kişidir (%19,4).

Gaziantep'te bulunan katılımcılar bu ifadeye %48,3 (128 kişi) oranında tamamen katılıyorum seçeneğini işaretleyerek karşılık vermiştir. Bu oranı %18,1 (48 kişi) ile katılıyorum, %14 (37 kişi) ile katılmıyorum, %12,5 (33 kişi) oranıyla fikrim yok diyenler ve son olarak %7,2 (19 kişi) ile hiç katılmıyorum diyenler oluşturmaktadır.

Uşak'ta bu ifadeye tamamen katılıyorum cevabı veren 38 kişi (%31,7), katılanlar 7 kişi (%5,8), hiç katılmıyorum 36 kişi (%30), katılmıyorum 18 kişi (%15) ve fikrim yok diyenler 7 kişidir (%5,8).

Tablo 6.7

Suriyelilerin hırsızlık, asayiş bozmak gibi suçlara yerlilerden daha fazla karıştıklarını düşünüyorum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	34	13,8
	Katılmıyorum	36	14,6
	Fikrim yok	54	21,9
	Katılıyorum	61	24,7
	Tamamen katılıyorum	62	25,1
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	20	7,5
	Katılmıyorum	38	14,3
	Fikrim yok	48	18,1
	Katılıyorum	61	23,0
	Tamamen katılıyorum	98	37,0
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	34	28,3
	Katılmıyorum	19	15,8
	Fikrim yok	17	14,2
	Katılıyorum	6	5,0
	Tamamen katılıyorum	44	36,7
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.7’de yer alan “Suriyelilerin hırsızlık, asayiş bozmak gibi suçlara yerlilerden daha fazla karıştıklarını düşünüyorum” ifadesine Ankara’da bulunan katılımcıların 62’si (%25,1) tamamen katılıyorum cevabı verirken, 61 kişi (%24,7) katılıyorum, 34 kişi (%13,8) hiç katılmıyorum, 36 kişi (%14,6) katılmıyorum, 54 kişi (%21,9) fikrim yok demiştir.

Gaziantep’te bulunan katılımcılar %37,0 (98 kişi) oranıyla tamamen katılıyorum ve %23,0 (61 kişi) oranında katılıyorum cevabı verilmiştir. Fikrim yok diyenlerin oranı %18,1 (48 kişi) iken, bu sayıyı %14,3 (38 kişi) ile katılmıyorum ve %7,5 (20 kişi) ile hiç katılmıyorum diyenler takip etmiştir.

“Suriyelilerin hırsızlık, asayiş bozmak gibi suçlara yerlilerden daha fazla karıştıklarını düşünüyorum” ifadesine Uşak’ta bulunan katılımcılardan 44 kişi (%36,7) tamamen katılıyorum, 6 kişi (%5) katılıyorum, 34 kişi (%28,3) hiç katılmıyorum, 19 kişi (%15,8) katılmıyorum, 17 kişi (%14,2) fikrim yok demiştir.

Tablo 6.8

Suriyelilerin güvenlik açısından gelecekte daha büyük sorunlara sebep olacaklarını düşünüyorum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	22	8,9
	Katılmıyorum	28	11,3
	Fikrim yok	31	12,6
	Katılıyorum	71	28,7
	Tamamen katılıyorum	95	38,5
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	16	6,0
	Katılmıyorum	28	10,6
	Fikrim yok	30	11,3
	Katılıyorum	67	25,3
	Tamamen katılıyorum	124	46,8
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	7	5,8
	Katılmıyorum	7	5,8
	Fikrim yok	14	11,7
	Katılıyorum	16	13,3
	Tamamen katılıyorum	76	63,3
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.8'deki "Suriyeliler geldikten sonra terör olaylarının arttığını düşünüyorum" ifadesine Ankara'daki katılımcılardan tamamen katılıyorum yanıtı veren 47 kişi (%19), katılıyorum 62 kişi (%25,1), hiç katılmıyorum 49 kişi (%19,8), katılmıyorum 41 kişi (%16,6) ve fikrim yok seçeneğini işaretleyen 48 kişidir (%19,4).

Aynı ifadeye Gaziantep'te tamamen katılıyorum diyenlerin oranı %46,8 (124 kişi), katılıyorum olarak cevap verenlerin oranı ise %25,3 (67 kişi) olmuştur. Bu konuda fikrim yok diyenlerin oranı %11,3 (30 kişi) iken, yanıtlayıcıların %10,6'sı (28 kişi) oranında katılmıyorum ve %6,0'ı (16 kişi) hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Uşak'ta ise bu ifadeye ilişkin 76 kişi (%63,3) tamamen katılıyorum, 16 kişi (%13,3) katılıyorum, 14 kişi (%11,7) fikrim yok, 7 kişi (%5,8) tamamen katılmıyorum ve 7 kişi de (%5,8) katılmıyorum şeklinde fikir beyan etmiştir.

Tablo 6.9

Sadece nitelikli Suriyelilere (meslek sahibi veya eğitimli olanlarına) vatandaşlık verilmesinin doğru olduğunu düşünüyorum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	81	32,8
	Katılmıyorum	50	20,2
	Fikrim yok	19	7,7
	Katılıyorum	46	18,6
	Tamamen katılıyorum	51	20,6
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	72	27,2
	Katılmıyorum	55	20,8
	Fikrim yok	23	8,7
	Katılıyorum	47	17,7
	Tamamen katılıyorum	68	25,7
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	55	45,8
	Katılmıyorum	8	6,7
	Fikrim yok	4	3,3
	Katılıyorum	7	5,8
	Tamamen katılıyorum	46	38,3
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.9'daki Ankara'da "Sadece nitelikli Suriyelilere (meslek sahibi veya eğitimli olanlarına) vatandaşlık verilmesinin doğru olduğunu düşünüyorum" ifadesine katılımcılardan 81 kişi (%32,8) tamamen katılmamakta, 50 kişi (%20,2) de katılmamaktadır. 19 kişi (%7,7) fikrim yok derken, 51 kişi (%20,6) tamamen katılmakta ve 46 kişi (18,6) de katılmaktadır.

Bu ifadeye yönelik Gaziantep'te elde edilen veriler incelendiğinde katılımcıların %27,2'si (72 kişi) hiç katılmıyorum, %25,7'si (68 kişi) tamamen katılıyorum demiştir. Katılmıyorum diyenlerin oranı %20,8 (55 kişi) iken, katılıyorum diyenler %17,7'lik (47 kişi) bir dilim oluşturmuştur. Fikrim yok diyenlerin oranı ise %8,7 (47 kişi) olarak ortaya çıkmıştır.

Uşak'ta bu soruya yanıt veren katılımcılardan 55 kişi (%45,8) tamamen katılıyorum, 8 kişi (%6,7) de katılmıyorum demiştir. 4 kişi (%3,3) fikrim yok derken, 46 kişi (%38,3) tamamen katılıyorum ve 7 kişi (%5,8) de katılmıyorum seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 6.10

Suriyelilerin Suriye’de oluşturulacak güvenli bölgelerde iskan edilmesi gerektiğini düşünüyorum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	17	6,9
	Katılmıyorum	22	8,9
	Fikrim yok	19	7,7
	Katılıyorum	92	37,2
	Tamamen katılıyorum	97	39,3
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	8	3,0
	Katılmıyorum	19	7,2
	Fikrim yok	18	6,8
	Katılıyorum	73	27,5
	Tamamen katılıyorum	147	55,5
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	10	8,3
	Katılmıyorum	7	5,8
	Fikrim yok	25	20,8
	Katılıyorum	7	5,8
	Tamamen katılıyorum	71	59,2
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.10’da yer alan “Suriyelilerin Suriye’de oluşturulacak güvenli bölgelerde iskân edilmesi gerektiğini düşünüyorum” ifadesine Ankara’da 247 katılımcıdan 97’si (%39,3) tamamen katılıyorum, 92’si (%37,2) de katılıyorum yanıtını vermiştir. 17 kişi (%6,9) hiç katılmıyorum derken, 22 kişi (%8,9) de katılmıyorum demiştir. Fikrim yok diyenler de 19 kişidir (%7,7).

Gaziantep’teki katılımcılar bu ifadeye %55,5 (147 kişi) oranında tamamen katılıyorum ve %27,5 (73 kişi) oranında katılıyorum cevabını vermişlerdir. Bu oranları takiben, bu soruya katılmıyorum diyenlerin oranı %7,2 (19 kişi), fikrim yok diyenlerin oranı %6,8 (18 kişi) ve hiç katılmıyorum diyenlerin oranı ise %3,0 (8 kişi) olmuştur.

Uşak’ta bu ifadeye 120 katılımcıdan 71’i (%59,2) tamamen katılıyorum, 7’si (%5,8) de katılıyorum yanıtını vermiştir. 10 kişi (%8,3) hiç katılmıyorum derken, 7 kişi (%5,8) de katılmıyorum demiştir. Fikrim yok diyenler ise 25 kişidir (%20,8).

Tablo 6.11

Suriyelilerin Türkiye’de sadece kamplarda iskan edilmeleri gerektiğini düşünüyorum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	44	17,8
	Katılmıyorum	39	15,8
	Fikrim yok	39	15,8
	Katılıyorum	65	26,3
	Tamamen katılıyorum	60	24,3
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	29	10,9
	Katılmıyorum	22	8,3
	Fikrim yok	18	6,8
	Katılıyorum	72	27,2
	Tamamen katılıyorum	124	46,8
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	11	9,2
	Katılmıyorum	12	10,0
	Fikrim yok	24	20,0
	Katılıyorum	12	10,0
	Tamamen katılıyorum	61	50,8
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.11’deki “Suriyelilerin Türkiye’de sadece kamplarda iskân edilmeleri gerektiğini düşünüyorum” ifadesine Ankara’da bulunan katılımcılardan tamamen katılanlar 60 kişi (%24,3), katılanlar 65 kişi (%26,3), hiç katılmayanlar 44 kişi (17,8), katılmayanlar 39 kişi (%15,8), fikri olmayanlar da yine 39 kişidir (%15,8).

Gaziantep’teki katılımcılar bu ifadeye %46,8 (124 kişi) ile tamamen katılıyorum ve %27,2 (72 kişi) ile katılıyorum cevabını vermişlerdir. Bu soruya hiç katılmıyorum diyenlerin oranı %10,9 (29 kişi), katılmıyorum diyenlerin oranı ise %8,3 (18 kişi) olarak ortaya çıkmıştır. Fikrim yok diyenlerin oranı ise %6,8 (18 kişi) olarak belirlenmiştir.

Uşak’taki katılımcılardan elde edilen verilere göre 61 kişi (%50,8) tamamen katılıyorum, 12 kişi (%10) katılıyorum, 11 kişi (%9,2) hiç katılmıyorum, 12 kişi (%10) katılmıyorum, 24 kişi (%20) fikrim yok demıştır.

Tablo 6.12

Suriyelilerin Suriye'deki çatışmalar durduktan sonra ülkelerine geri gönderilmeleri gerektiğini düşünüyorum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	7	2,8
	Katılmıyorum	15	6,1
	Fikrim yok	16	6,5
	Katılıyorum	77	31,2
	Tamamen katılıyorum	132	53,4
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	4	1,5
	Katılmıyorum	6	2,3
	Fikrim yok	12	4,5
	Katılıyorum	67	25,3
	Tamamen katılıyorum	176	66,4
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	4	3,3
	Katılmıyorum	7	5,8
	Fikrim yok	0	0
	Katılıyorum	5	4,2
	Tamamen katılıyorum	104	86,7
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.12'deki "Suriyelilerin Suriye'deki çatışmalar durduktan sonra ülkelerine geri gönderilmeleri gerektiğini düşünüyorum" ifadesine Ankara'da tamamen katılanlar 132 kişidir (%53,4). Katılanlar 77 kişi (%31,2) iken, hiç katılmayanlar 7 kişi (%2,8), katılmayanlar da 15 kişidir (%6,1). Fikri olmayanlar ise 16 kişidir (%6,5).

Gaziantep'teki katılımcılar %66,4 (176 kişi) oranında tamamen katılıyorum ve %25,3 (67 kişi) oranında katılıyorum cevabını vermişlerdir. Bu konuda fikrim yok diyenlerin oranı %4,5 (12 kişi), katılmıyorum diyenlerin oranı %2,3 (6 kişi) ve son olarak hiç katılmıyorum diyenlerin oranı ise %1,5 (4 kişi) olarak görülmüştür.

"Suriyelilerin Suriye'deki çatışmalar durduktan sonra ülkelerine geri gönderilmeleri gerektiğini düşünüyorum" ifadesine Uşak'ta tamamen katılıyorum seçeneğini işaretleyenler 104 kişidir (%86,7). Katılıyorum 5 kişi (%4,2) iken, hiç katılmıyorum diyenler 4 kişi (%3,3), katılmıyorum diyenler de 7 kişidir (%4,2).

Tablo 6.13

Suriyelilerin büyük çoğunluğunun Türkiye’de kalıcı olduklarını düşünüyorum			
		f	%
ANKARA	Hiç katılmıyorum	21	8,5
	Katılmıyorum	27	10,9
	Fikrim yok	42	17,0
	Katılıyorum	100	40,5
	Tamamen katılıyorum	57	23,1
	Toplam	247	100,0
GAZİANTEP	Hiç katılmıyorum	17	6,4
	Katılmıyorum	23	8,7
	Fikrim yok	23	8,7
	Katılıyorum	84	31,7
	Tamamen katılıyorum	118	44,5
	Toplam	265	100,0
UŞAK	Hiç katılmıyorum	21	17,5
	Katılmıyorum	10	8,3
	Fikrim yok	6	5,0
	Katılıyorum	16	13,3
	Tamamen katılıyorum	67	55,8
	Toplam	120	100,0

Tablo 6.13'teki "Suriyelilerin büyük çoğunluğunun Türkiye’de kalıcı olduklarını düşünüyorum" ifadesine Ankara'daki katılımcılardan 100 kişi (%40,5) katılıyorum ve 57 kişi (23,1) tamamen katılıyorum demıştır. 21 kişi (%8,5) hiç katılmıyorum derken, 27 kişi (%10,9) de katılmıyorum demıştır. Fikrim yok diyenler ise 42 kişidir (%17).

Suriyelilere yönelik önyargı ifadeleri bölümünün son ifadesi olan "Suriyelilerin büyük çoğunluğunun Türkiye’de kalıcı olduklarını düşünüyorum" ifadesine Gaziantep'te katılımcılar %44,5 (118 kişi) ile tamamen katılıyorum ve %31,7 (84 kişi) oranıyla katılıyorum cevabını vermişlerdir. Katılmıyorum diyenler ve fikrim yok cevabını verenlerin oranı %8,7'de (23 kişi) eşitlenirken, hiç katılmıyorum diyenler %6,4'lük (17 kişi) bir oran oluşturmuştur.

Uşak'ta bulunan katılımcılardan ise 67 kişi (%55,8) tamamen katılıyorum ve 16 kişi (13,3) katılıyorum demıştır. 21 kişi (%17,5) hiç katılmıyorum derken, 10 kişi (%8,3) de katılmıyorum demıştır. Fikrim yok diyenler ise 6 kişidir (%5).

BULGULAR VE YORUM

Suriyeli biriyle yakınlık/ilgi derecesinin nasıl kurulduğuyla ilgili soruya verilen cevaplar bu bağın Gaziantep ve Ankara illerinde okulda/iş yerinde arkadaşlık, komşuluk, sokakta görmek gibi doğrudan, Uşak'ta ise daha çok medya gibi dolaylı yoldan kurulduğunu göstermektedir. Suriyelilerle kurulan ilişkinin şeklini ve yoğunluğunu etkileyebilecek bir faktör olarak temas durumunu (doğrudan/dolaylı) ortaya koyan bu verinin önemli olduğu düşünülmektedir.

İkinci bölümde yer alan Suriyelilere ilişkin bilgi kaynağını belirlemeyi amaçlayan soru da yukarıdaki sonucu destekler niteliktedir. Bilgi kaynağı olarak televizyon, gazete ve internet haberleri gibi medya organlarının en yoğun (%95'e varan bir oranla) görüldüğü il Uşak olurken, bu oranlar Gaziantep'te %48'lerde, Ankara'da ise %57'lerdedir. Benzer sonuçların facebook, twitter gibi sosyal medya mecraları seçeneği için de ortaya çıktığı görülmektedir. Bu bölümdeki Suriyelilere ilişkin bilgi kaynağı olarak çevrede konuşulanlar seçeneğinin ortaya koyduğu veriler çarpıcı sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Temasın medya ve sosyal medya mecraları gibi kanallarla dolaylı yollardan sağlandığı Uşak ilinde Suriyelilerin çevrede daha çok konuşulduğu görülmektedir (%93'ü aşan bir oranla). Bu seçeneğe verilen cevaplara bakıldığında Gaziantep'te %60, Ankara'da ise %63'e yaklaşan bir oran elde edildiği görülmektedir. Suriyeli nüfus yoğunluğunun ve Suriyeliler ile temasın düşük olduğu illerde bilgi kaynakları arasında çevrede konuşulanların önemli bir etkisinin olduğu görülmektedir. Buna göre Uşak ilindeki katılımcıların %93'nün, Gaziantep ve Ankara'daki katılımcıların ise %60'lar seviyesinde çevrede konuşulanlar seçeneğini bilgi kaynağı olarak ifade etmesi bu savı desteklemektedir.

Suriyelilere yardım etme sıklığıyla ilgili elde edilen veriler incelendiğinde ilk iki soruda ortaya çıkan sonuçların desteklendiği görülmektedir. Bu bölümde ortaya çıkan sonuçlar, temas sıklığı ile yardım etme sıklığının doğru orantılı olarak değiştiğini ortaya koymaktadır. Buna bağlı olarak yerli halkın Suriyelilerle olan toplumsal mesafesinin Suriyeli nüfusunun yoğunluğu ile ters orantılı olarak değiştiğini söylemek mümkündür.

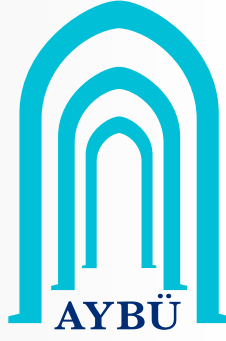
Yerli halkın Suriyelilerle olan sosyal mesafesini belirlemek için yöneltilen önermeler (Bir Suriyeli ile evlenmekten rahatsız olurum, Yakınımın bir Suriyeli ile evlenmesi yoluyla Suriyeli biriyle akraba olmaktan rahatsız olurum, Bir Suriyeli ile arkadaş olmaktan rahatsız olurum, Bir Suriyeli ile aynı mahallede komşu olmaktan rahatsız olurum, Bir Suriyeli ile aynı iş yerinde çalışmaktan rahatsız olurum) aracılığıyla elde edilen sonuçlar Suriyeli nüfusun daha yoğun olduğu yerlerde (Gaziantep ve Ankara) yerli halkın Suriyelilerle olan ilişkilerinde daha esnek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bölümde Suriyelilerin Türkiye'de kalıcı olarak bulunmasıyla ilgili yöneltilen ifadeler (Bir Suriyelinin geçici olarak Türkiye'de bulunmasından rahatsız olurum, Bir Suriyelinin kalıcı olarak Türkiye'de bulunmasından rahatsız olurum) verilen cevaplar incelendiğinde ise temas sıklığının az olduğu ve Suriyelilerin görünürlüklerinin daha seyrek olduğu Uşak ilinde yerli halkın Suriyelilerin Türkiye'de kalıcı olmalarıyla ilgili daha katı bir tutuma sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara bağlı olarak, yerli halkın Suriyelilerle teması ve Suriyelilerin toplum içerisinde görünürlükleri arttıkça Suriyelilerin yerli halk tarafından kabul edilme düzeyinin de arttığı söylenebilir.

Son bölümde yerli halkın Suriyelilere yönelik önyargıları 13 tane ifade ile ölçülmeye çalışılmıştır. Suriyelilerin Türk ekonomisine katkılarının olup olmadığıyla ilgili katılımcıların düşüncesini ölçen 1. önermeye verilen cevaplar Ankara, Gaziantep ve Uşak illerinde büyük oranda olumsuz yönde olmuştur. Ekonomik tehdit algısını ölçen 3., 4. ve 5. önermelere (Suriyelilerin ilimizde işsizliğin artmasına neden olduğunu düşünüyorum, Suriyelilerin ilimizde çalışma ücretlerini düşürdüklerini düşünüyorum, Suriyelilerin ilimizde ev kiralarının yükselmesine neden olduğunu düşünüyorum) verilen cevaplar incelendiğinde tehdit algısına ilişkin oranların, Suriyeli nüfusun en yoğun olduğu Gaziantep'te en yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Sonuçlar, Suriyeli halkın yoğunluğu ile ekonomik tehdit algısına bağlı verilerin yüksekliğinin doğru orantılı olarak değiştiğini göstermektedir. Bu sonuca benzer şekilde güvenlik tehdidine ilişkin katılımcılara yöneltilen 6., 7. ve 8. (Suriyeliler geldikten sonra terör olaylarının arttığını düşünüyorum, Suriyelilerin hırsızlık, asayiş bozmak gibi suçlara yerlilerden daha fazla karıştıklarını düşünüyorum, Suriyelilerin güvenlik açısından gelecekte daha büyük sorunlara sebep olacaklarını düşünüyorum) önermelere verilen cevaplardan elde edilen sonuçlar da Suriyeli nüfusun yoğunluğu ile güvenlik tehdidi algısının doğru orantılı olarak değiştiğini göstermektedir. Yoğun olarak yaşadıkları yerlerde Suriye vatandaşlarının yerli halk için ekonomik tehdit oluşturmalarının rasyonel bir zemini olsa da (Ev kiralarının artması, yerli halkın Suriyeli vatandaşlarla işini bölüşmesi gibi) yoğunluğun çok az olduğu Uşak ilinde oranların hatırı sayılı düzeylerde olması hatta 5. önermede Ankara'dan, 8. önermede ise Gaziantep ve Ankara'nın her ikisinden yüksek oranlarda olması çarpıcı bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca Suriyelilerin Türkiye'ye zararları olduğunu düşünüyorum şeklindeki 2. önermeyle elde edilen verilere ait ortalamalar Uşak'taki katılımcılarda Gaziantep ve Ankara'ya göre oldukça yüksek çıkmıştır. Bu sonuçlar Suriyelilerin yoğunluğunun tehdit algısını biçimlendirdiği şeklindeki değerlendirmenin sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır. Uşak ilinde neredeyse yok denecek kadar az sayıda bulunması göz önünde bulundurulursa bu durumun gerçeklikten ziyade algıyla ilişkili olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Bu bölümde yer alan 10. ve 11. önermeler (Suriyelilerin Suriye'de oluşturulacak güvenli bölgelerde iskan edilmesi gerektiğini düşünüyorum, Suriyelilerin Türkiye'de sadece kamplarda iskan edilmeleri gerektiğini düşünüyorum) aracılığıyla yerli halkın Suriyelilerle birlikte yaşamaya ilişkin düşünceleri test edilmeye çalışılmıştır. Gaziantep'teki katılımcıların bu önermelere verdikleri cevaplardan elde edilen ortalamalar, Ankara ve Uşak'taki katılımcılardan elde edilen ortalamalara göre daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuç, Suriyeli nüfusun daha yoğun olduğu Gaziantep'teki yerli halkın Suriyelilerle birlikte yaşamaya dair daha katı bir tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Benzer sonuçlar Suriyelilerin Türkiye'deki geleceklerini ve Suriye'ye gönderilmeleri durumunu kapsayan 9., 12. ve 13. önermelerle de (Sadece nitelikli Suriyelilere/ meslek sahibi veya eğitilmiş olanlarına vatandaşlık verilmesinin doğru olduğunu düşünüyorum, Suriyelilerin Suriye'deki çatışmalar durduktan sonra ülkelerine geri gönderilmeleri gerektiğini düşünüyorum, Suriyelilerin büyük çoğunluğunun Türkiye'de kalıcı olduklarını düşünüyorum) elde edilmiştir. Bu ifadelerle elde edilen sonuçlar Gaziantep'te oranların daha yüksek olduğunu gösterse de üç ilde de birbirine yakın ve yüksek oranlı sonuçlar elde edilmiştir. Buradan elde edilen sonuçlar katılımcıların Suriyelilerin geri gönderilmelerini yüksek oranlarda desteklediklerini göstermiştir. Buna rağmen 13. önermeden elde edilen sonuçlar yerli halkın, Suriyelilerin burada kalıcı olduklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır.

GÖÇ POLİTİKALARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ

**GÖÇ POLİTİKALARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ**

Cinnah Yerleşkesi:

Adres: Güvenevler Mah.

Cinnah Cad. No:16 Çankaya / Ankara

Posta Kodu: 06010

Tel: (312) 906 20 00

GÖÇ POLİTİKALARI
Uygulama ve Araştırma
MERKEZİ
Ankara
2019

ISBN '978-605-4929-14-6'